

BANKSY

JA MUOKKAUSTAIDE (DÉTOURNEMENT)

Nurinkääntämisen (*détournement*) toi maalaustaiteeseen tanskalainen taiteilija Asger Jorn, joka oli yksi CoBrA-ryhmän tärkeimmistä vaikuttajista ja situationismin teoreetikko. Hän tutkii ”muokatuissa töissään” ironista ja vieraannuttavaa kuvallista nurinkääntämistä. Jorn käytti nimekkäiden taiteilijoiden teoksista tehtyjä painokuvia ja yleisesti vähäarvoisina pidettyjä, usein naivistisia maalauksia, joihin hän lisäsi karkeita ja voimakkaita kuvaelementtejä. Syntyi kiusallisia ja yliampuvia kuvayhdistelmiä, jotka johdattivat ajatukset tarkoituksella etäälle alkuperäisestä kuvasta.

Samaa tekniikkaa käytti Marcel Duchamp kuuluisassa teoksessaan L.H.O.O.Q. (1919/1964), jossa *Mona Lisan* painokuva on turmeltu viiksillä ja pukinparralla.

Situationistisen ajattelun ja toiminnan merkitystä Banksyn tuotannossa korostetaan usein. Banksyn symbolinen tiivistäminen – tapa sovittaa yhteen eriparisia elementtejä, jotka kommunikoivat yllättävästi keskenään – perustuu nurinkääntämiseen (*détournement*). Banksy käyttää usein (olemassa olevia) valokuvia, merkityksettömiä vanhoja taideteoksia, tai jopa tunnettujen ja taidehistoriallisesti merkittävien teosten toisintoja, joihin hän lisää vieraita esineitä ja alkuperäisestä kontekstistaan irrotettuja kuvia.

Banksyn nurinkäännöissä Asger Jornin metodia ryyditetään poliittisilla tavoitteilla, ja teokset varoittavat meitä luottamasta ”ready-made” kuviin, sillä niiden seesteisessä kauneudessa voi piillä uhkia.

Asioiden kääntäminen ylösalaisin toimii työkaluna kommentoitaessa poliittisia pyrkimyksiä ja kritisoitaessa taidemaailmaa: situationismissa käyttövoimana on vertauskuvallisen ja todellisen sisällön kääntäminen vastakkaisiksi.
